

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 408/2022-8

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Laššákovej a zo sudcov Petra Molnára (sudca spravodajca) a Ľuboša Szigetiho v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] proti postupu Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky, Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky, Generálneho riaditeľstva Zboru väzenskej a justičnej stráže, Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Dubnica nad Váhom a Ústavu na výkon trestu odňatia slobody a Ústavu na výkon väzby Ilava súvisiacemu s výkonom väzby sťažovateľa v období od 2. septembra 2017 do 27. mája 2022 takto

r o z h o d o l :

1. Žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred Ústavným súdom Slovenskej republiky **n e v y h o v u j e .**
2. Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 11. júla 2022 domáha vyslovenia porušenia jeho práv zaručených čl. 3, čl. 6, čl. 8, čl. 13 a čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 1, čl. 3, čl. 4, čl. 6, čl. 7, čl. 11, čl. 17, čl. 20, čl. 21, čl. 33, čl. 41, čl. 42, čl. 47 a čl. 48 Charty základných práv európskej únie postupom orgánov verejnej moci označeným v záhlaví tohto uznesenia a tiež priznania primeraného finančného zadosťučinenia v sume 50 000 eur. Sťažovateľ ústavný súd takisto žiada o ustanovenie advokáta pre jeho zastupovanie v konaní pred ústavným súdom.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ sa mal v čase od 28. júna 2017 do 27. mája 2022 nachádzať vo výkone väzby.

II. Argumentácia sťažovateľa

3. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti predostiera tvrdenie, že mal byť v rámci výkonu väzby umiestnený na oddelenie s bezpečnostným režimom, a to od 2. septembra 2017 až do skončenia výkonu väzby, teda do 27. mája 2022, keď mal nastúpiť výkon trestu odňatia slobody. Uvádza, že mal byť na toto oddelenie zaradený bez toho, aby mu bolo doručené rozhodnutie o umiestnení na toto oddelenie a oznámené dôvody tohto umiestnenia. Argumentuje, že pre jeho zaradenie na toto oddelenie neexistovali bezpečnostné dôvody a výkon väzby v uvedenom oddelení bol podľa jeho vyjadrenia spojený s väčším obmedzením jeho práv. Konkretizuje a uvádza, že bol pri každom opustení cely spútavaný (napr. počas nákupov a u lekára), nemal prístup k internetovému pripojeniu, nemal žiadne záujmové aktivity a podobne.

4. Sťažovateľ považuje realizáciu označeného postupu za neprípustný zásah do jeho namietaných práv a tvrdí, že v záujme uplatnenia účinnej ochrany jeho práv nedisponuje žiadnymi prostriedkami nápravy.

III. Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

III.1. K namietanému porušeniu práv sťažovateľa:

5. Podstatou argumentácie obsiahnutej v ústavnej sťažnosti sťažovateľa je tvrdenie o porušení jeho označených práv v dôsledku opatrení realizovaných voči jeho osobe počas výkonu väzby, ktoré sťažovateľ hodnotí ako neprimerané a neodôvodnené, uvalené naňho bez potrebného rozhodnutia.

6. Ústavný súd hneď v úvode poukazuje na princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy, podľa ktorého môže ústavný súd konať o namietanom porušení sťažovateľových práv a vecne sa zaoberať jeho ústavnou sťažnosťou, ak sa sťažovateľ nemôže domáhať ochrany svojich práv pred iným súdom, resp. iným orgánom verejnej moci prostredníctvom iných právnych prostriedkov, ktoré mu zákon na to poskytuje. Zmysel a účel uvedeného princípu subsidiarity spočíva v tom, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale je úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity ochrany ústavnosti ústavným súdom podľa zásad uvedených v § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde (obdobne pozri sp. zn. III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05, II. ÚS 137/2019).

7. Ústavný súd v tomto kontexte poukazuje predovšetkým na § 18 ods. 1 písm. a) zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o prokuratúre“), podľa ktorého prokurátor dozerá na to, aby v celách policajného zaistenia, v zariadeniach, v ktorých

sa vykonáva väzba, trest odňatia slobody, ochranné liečenie, ochranná výchova alebo detencia, boli držané alebo umiestnené osoby len na základe rozhodnutia súdu alebo iného oprávneného štátneho orgánu a aby sa v týchto miestach dodržiavali zákony a ostatné všeobecne záväzné právne predpisy. Takisto poukazuje na § 59 zákona č. 221/2006 Z. z. o výkone väzby v znení neskorších predpisov, v zmysle ktorého dozor nad zachovávaním zákonnosti v ústave na výkon väzby vykonáva prokurátor podľa osobitného predpisu, ktorým je zákon o prokuratúre. Prokurátorský dozor sa v zmysle uvedenej právnej úpravy vykonáva prostredníctvom oprávnenia prokurátora vstupovať do miest, kde sa vykonáva väzba v akomkoľvek čase s tým, že prokurátor musí mať prístup do všetkých priestorov. Navyše, má právo nazeráť do dokladov, ktoré súvisia s výkonom väzby. S obvinenými môže hovoriť aj bez prítomnosti tretích osôb. Môže preverovať rozhodnutia a opatrenia orgánov vykonávajúcich správu zariadení ústavu a priestorov ústavu zodpovedajúcu zákonom a ostatným všeobecne záväzným právnym predpisom. Má oprávnenie požadovať od zamestnancov vykonávajúcich správu miest ústavu a ich priestorov potrebné vysvetlenia, predloženie spisov a rozhodnutí týkajúcich sa pozbavenia alebo obmedzenia osobnej slobody obvinených vo väzbe.

8. V neposlednom rade tiež odkazuje ústavný súd na prvotný prostriedok nápravy, ktorý obvineným osobám nachádzajúcim sa vo väzbe poskytuje právna úprava, a to na § 65da a nasledujúce zákona č. 4/2001 Z. o Zbore väzenskej a justičnej stráže v znení neskorších predpisov, ktoré upravujú systém podávania sťažnosti podliehajúci kontrole zo strany Generálneho riaditeľstva Zboru väzenskej a justičnej stráže a Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky.

9. Z predchádzajúcich bodov odôvodnenia tohto rozhodnutia jasne vyplýva, že orgánmi verejnej moci, ktoré sú v zmysle relevantnej právnej úpravy primárne kompetentné (a zároveň spôsobilé vzhľadom na ich oprávnenia) zaoberať sa tvrdeniami sťažovateľa o neprípustnom zásahu do jeho práva a preveriť ich opodstatnenosť, sú príslušné zložky Zboru väzenskej a justičnej stráže a Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky v zmysle zákona o zbore väzenskej a justičnej stráže a príslušný prokurátor v zmysle zákona o prokuratúre. Sťažovateľ však nijako nepreukázal, že by v minulosti počas výkonu väzby či aktuálne (po ukončení výkonu väzby) právnou úpravou poskytované prostriedky využil.

10. Vychádzajúc zo všetkých uvedených čiastkových záverov, ústavný súd vyhodnotil ústavnú sťažnosť sťažovateľa ako neprípustnú a ako takú ju podľa § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde odmietol (bod 2 výroku uznesenia).

III.2. K žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom:

11. Vzhľadom na absenciu právneho zastúpenia a s tým súvisiacu žiadosť sťažovateľa o jeho ustanovenie v konaní pred ústavným súdom pristúpil ústavný súd k preskúmaniu toho, či sú kumulatívne splnené tri podmienky, resp. predpoklady na ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom (§ 37 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov), a to:

(i) žiadosť o ustanovenie právneho zástupcu, (ii) majetkové pomery odôvodňujúce takúto žiadosť, (iii) vylúčenie zrejmej bezúspešnosti uplatňovania nároku na ochranu ústavnosti.

12. Pokiaľ ide o podmienku vyžadujúcu, aby nešlo o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti, táto je splnená vtedy, ak je okrem iného daná právomoc ústavného súdu na jej prerokovanie, ústavná sťažnosť nie je oneskorená, nie je neprípustná ani zjavne neopodstatnená.

13. S prihliadnutím na výsledok posúdenia ústavnej sťažnosti, ktorú ústavný súd v celom rozsahu odmieta (ako to vyplýva z časti III.1. odôvodnenia tohto uznesenia), je evidentné, že v danom prípade nebola splnená jedna z troch podmienok na ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom. Z tohto dôvodu ústavný súd tejto žiadosti sťažovateľa nevyhovel (bod 1 výroku uznesenia).

14. Ústavný súd vzhľadom na všetky svoje závery rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. septembra 2022

Jana Laššáková
predsedníčka senátu